

Dokument z posiedzenia

B9-0428/2021

8.9.2021

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia Komisji

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie planów i działań mających na celu przyspieszenie transformacji ku innowacjom bez wykorzystywania zwierząt w badaniach naukowych, testach regulacyjnych i edukacji
(2021/2784(RSP))

Tilly Metz, Caroline Roose, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Sylwia Spurek, Thomas Waitz, Sarah Wiener
w imieniu grupy Verts/ALE

B9-0428/2021

Projekt rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie planów i działań mających na celu przyspieszenie transformacji ku innowacjom bez wykorzystywania zwierząt w badaniach naukowych, testach regulacyjnych i edukacji (2021/2784(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 13 i 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych¹,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG²,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych³,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych⁴,
- uwzględniając konkluzje Rady z 15 marca 2021 r. pt. „Unijna strategia w zakresie zrównoważonych chemikaliów: czas na rezultaty” (6941/21),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 5 lutego 2020 r. dotyczące informacji statystycznych na temat wykorzystania zwierząt do celów naukowych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w latach 2015–2017 (COM(2020)0016),
- uwzględniając komunikat Komisji z 30 września 2020 r. w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji (COM(2020)0628),
- uwzględniając komunikat Komisji z 25 listopada 2020 r. w sprawie strategii farmaceutycznej dla Europy (COM(2020)0761),
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. zatytułowany „Europejski

¹ Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 33.

² Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

³ Dz.U. L 167 z 27.6.2012, s. 1.

⁴ Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 59.

Zielony Ład” (COM(2019)0640),

- uwzględniając komunikat Komisji z 27 maja 2020 r. zatytułowany „Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację” (COM(2020)0456),
 - uwzględniając Program polityki i działań Wspólnoty Europejskiej w zakresie środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju „W stronę zrównoważonego rozwoju” (lepiej znany jako piąty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego) z 1993 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 10 lipca 2020 r. w sprawie strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności⁵,
 - uwzględniając specjalne badanie Eurobarometr nr 340 w sprawie nauki i technologii,
 - uwzględniając drugie sprawozdanie okresowe z konsultacji internetowych w sprawie przyszłości Europy oraz najważniejsze wnioski przedstawione w następstwie dialogów obywatelskich i konsultacji obywatelskich,
 - uwzględniając komunikat Komisji z 3 czerwca 2015 r. w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Stop wiwisekcji” (C(2015)3773),
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dyrektywie 2010/63/UE w sprawie ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych wyznaczono ostateczny cel polegający na tym, aby „procedury przeprowadzane na żywych zwierzętach [...] zostały zastąpione tak szybko, jak tylko będzie to możliwe z naukowego punktu widzenia”, oraz podkreślono, że wykorzystywanie zwierząt do takich celów powinno być brane pod uwagę wyłącznie wtedy, gdy nie ma metod niewymagających wykorzystania zwierząt;
- B. mając na uwadze, że według danych opublikowanych przez Komisję w ciągu ostatnich 11 lat nie odnotowano wyraźnego zmniejszenia ogólnej liczby zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych; mając ponadto na uwadze, że dane Komisji opublikowane w lutym 2020 r. wskazują na bardzo niewielki spadek liczby zwierząt wykorzystywanych po raz pierwszy, z 9,59 mln w 2015 r. do 9,39 mln w 2017 r., przy czym spadek ten zmienia się z roku na rok;
- C. mając na uwadze, że w 2017 r. odnotowano 9,58 mln przypadków wykorzystywania zwierząt do celów naukowych; mając na uwadze, że głównym celem były badania (69 %), a następnie zastosowanie regulacyjne w celu spełnienia wymogów prawnych (23 %) i rutynowa produkcja (5 %); mając na uwadze, że spośród badań do celów regulacyjnych większość dotyczyła produktów leczniczych przeznaczonych dla ludzi (61 %), a następnie weterynaryjnych produktów leczniczych (15 %) i chemikaliów

⁵ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0201.

przemysłowych (11 %)¹;

- D. mając na uwadze, że zwierzęta są nadal wykorzystywane w przypadkach, w których dostępne są już zatwierdzone alternatywy, a w niektórych przypadkach wykorzystanie zwierząt nawet wzrosło;
- E. mając na uwadze, że powiększył się zestaw narzędzi niewymagających wykorzystywania zwierząt i może on posłużyć do lepszego zrozumienia chorób i szybszego odkrywania skutecznych metod leczenia; mając na uwadze, że do tego zestawu narzędzi należą na przykład nowa technologia „narząd na chipie”, zaawansowane symulacje komputerowe, hodowle 3-D komórek ludzkich oraz inne nowoczesne modele i technologie;
- F. mając na uwadze, że Wspólne Centrum Badawcze Komisji opublikowało szereg sprawozdań zawierających wykaz i opis zaawansowanych modeli niewymagających wykorzystywania zwierząt w siedmiu obszarach chorób, aby przyspieszyć rozwój tych technologii;
- G. mając na uwadze, że oficjalne stanowisko UE to zdecydowane zachęcanie do stosowania metod niewymagających wykorzystania zwierząt, ale biurokratyczne przeszkody utrudniają ich akceptację, ich stosowanie nie jest właściwie egzekwowane, a finansowanie ich rozwoju pozostaje niewystarczające, co prowadzi do niedopuszczalnie powolnego przejścia na metody niewymagające wykorzystania zwierząt, wbrew ambicjom UE;
- H. mając na uwadze, że obywatele UE konsekwentnie popierają położenie kresu wykorzystywaniu zwierząt do celów naukowych oraz mając na uwadze, że przejście na nowoczesną, istotną dla człowieka i wykluczającą udział zwierząt naukę w dziedzinie badań, testów regulacyjnych i edukacji będzie miało kluczowe znaczenie, by odpowiedzieć na tę budzącą zaniepokojenie opinii publicznej kwestię;
- I. mając na uwadze, że w Komisji Dyrekcja Generalna ds. Środowiska (DG ENV), Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności (DG SANTE), Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP (DG GROW), Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji (DG RTD) oraz Wspólne Centrum Badawcze (DG JRC) są odpowiedzialne za różne obszary badań i testów na zwierzętach, a mimo to brakuje formalnego mechanizmu koordynacji, który zapewniałby aktywne i spójne wysiłki na rzecz pełnego zastąpienia zwierząt;
- J. mając na uwadze, że Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) i Europejska Agencja Leków (EMA) wprowadziły strategie mające aktywnie ograniczać i zastępować testy na zwierzętach, ale Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) nie ma strategii redukcji i zastąpienia; mając na uwadze, że EFSA zamierza do 2027 r. oprzeć zdecydowaną większość swoich wniosków o dodatkowe dane na alternatywnych

¹Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: sprawozdanie z 2019 r. dotyczące informacji statystycznych na temat wykorzystania zwierząt do celów naukowych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w latach 2015–2017, s. 16 (COM(2020)0016).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0016&from=PL>

metodach; mając na uwadze, że ECHA utrzymuje, iż konieczne są natychmiastowe ukierunkowane inwestycje, aby opracować skuteczne metody toksykologii prognostycznej niewymagające wykorzystania zwierząt i bezpośrednio wspierać cele regulacyjne; mając na uwadze, że istnieje potrzeba szybszego wykorzystania istniejących rozwiązań alternatywnych, aby wspierać wdrażanie strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności; mając na uwadze, że ściślejsza współpraca i wymiana między EFSA, EMA i ECHA w zakresie metod niewymagających wykorzystania zwierząt może prowadzić do harmonizacji ambicji i postępów w zakresie celów redukcji i zastąpienia;

- K. mając na uwadze, że coraz więcej literatury naukowej krytycznie ocenia ważność, wiarygodność i wartość predykcyjną eksperymentów na zwierzętach, jeśli chodzi o skutki dla człowieka i zrozumienie fizjologii człowieka; mając na uwadze, że jest to jeden z czynników wysokich wskaźników zawodności leków w rozwoju terapii;
- L. mając na uwadze, że stopniowa rezygnacja w UE z testowania kosmetyków na zwierzętach, z terminami ściśle określonymi w rozporządzeniu w sprawie kosmetyków, pobudziła innowacje w unijnych przedsiębiorstwach na poziomie handlu światowego i cieszy się poparciem społecznym; mając jednak na uwadze, że rozporządzenie dotyczące kosmetyków nie obejmuje ochrony pracowników ani środowiska, co oznacza, że w odniesieniu do tych aspektów nadal testuje się na zwierzętach składniki stosowane wyłącznie w kosmetykach; mając na uwadze, że te niespójności podważają pierwotny cel polityczny tego rozporządzenia, tj. zakaz testowania składników kosmetyków na zwierzętach;
- M. mając na uwadze, że zastąpienie testów na zwierzętach zaawansowanymi metodami niewymagającymi wykorzystywania zwierząt będzie miało zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia ambitnych celów Komisji w zakresie zdrowia i środowiska określonych w Next GenerationEU i w Europejskim Zielonym Ładzie, w tym w strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności;
 - 1. podkreśla, że zastąpienie testów na zwierzętach bardziej wiarygodnymi alternatywnymi metodami i strategiami testowania jest niezbędne nie tylko ze względu na dobrostan zwierząt, ale również by lepiej chronić zdrowie ludzkie;
 - 2. wzywa Komisję, aby powołała międzywydziałową grupę zadaniową w celu opracowania ogólnounijnego planu działania na rzecz aktywnej rezygnacji z wykorzystywania zwierząt do celów naukowych; apeluje, aby ta grupa zadaniowa obejmowała państwa członkowskie i odpowiednie zainteresowane strony, w tym te z Komisji, w szczególności DG ENV, DG JRC, DG SANTE, DG GROW, DG CONNECT i DG RTD, a także agencje ECHA, EMA i EFSA; wzywa do opracowania do końca 2022 r. planu działania oraz do uwzględnienia w nim regularnych sprawozdań dla Parlamentu Europejskiego, a także do jego przeglądu w odpowiednich odstępach czasu, w zależności od poczynionych postępów;
 - 3. podkreśla swoje poparcie dla dyrektywy 2010/63/UE i umożliwionych przez nią postępów, w szczególności dla zawartych w niej norm dotyczących warunków trzymania zwierząt i opieki nad nimi oraz rygorystycznych wymogów dotyczących sprawozdawczości w odniesieniu do liczby i dotkliwości procedur, ale podkreśla, że z

uwagi na powolne zmiany dyrektywa powinna zostać wzmocniona planem redukcji i zastąpienia z wyznaczeniem konkretnych celów;

4. podkreśla, że ten plan działania powinien obejmować ambitne, ale osiągalne cele wraz ze wskaźnikami, tak jak jest to przyjęte w innych obszarach polityki UE, oraz powinien wykorzystywać jako punkt odniesienia unijną bazę danych statystycznych ALURES; wzywa do wyznaczenia jasnych celów w ramach nadrzędnego celu redukcji i zastąpienia;
5. podkreśla, że plan działania powinien zawierać konkretne i skoordynowane działania, które doprowadzą do bezwzględnego zmniejszenia liczby zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych i będą stosowane długoterminowo;
6. apeluje o uwzględnienie w planie m.in. propozycji lepszego wdrażania i egzekwowania obecnych wymogów; przypomina, że art. 13 rozporządzenia REACH wymaga aktualizacji wymogów dotyczących metod testowania niezwłocznie po udostępnieniu metod niewymagających wykorzystania zwierząt; wzywa Komisję do pełnego wdrożenia jej zobowiązania do grupowania substancji i stosowania ogólnych ocen ryzyka jako ważnych środków służących lepszemu ochronie zdrowia ludzkiego i ograniczeniu testów na zwierzętach; wzywa Komisję do określenia celów redukcji poprzez bardziej proaktywne wdrażanie istniejących przepisów dotyczących bezpieczeństwa chemikaliów i innych produktów, w porozumieniu z właściwymi agencjami, w szczególności z ECHA i EFSA, a także do wspierania celów w zakresie redukcji poprzez wykorzystanie w pełni połączonej i interoperacyjnej unijnej bazy danych bezpieczeństwa chemicznego;
7. podkreśla, że plan działania powinien obejmować mechanizmy gwarantujące preferencyjne i adekwatne finansowanie i stosowanie metod niewymagających wykorzystywania zwierząt we wszystkich inicjatywach UE w zakresie badań naukowych i innowacji; podkreśla w tym kontekście znaczenie misji badawczej dotyczącej chorób nowotworowych w ramach programu „Horyzont Europa” oraz europejskiego partnerstwa na rzecz oceny ryzyka chemicznego;
8. podkreśla, że trwające wysiłki na rzecz lepszego koordynacji polityk państw członkowskich w zakresie badań naukowych i innowacji, a także wdrażanie samego programu „Horyzont Europa” stwarzają możliwości szybszego ograniczenia testów na zwierzętach w całej UE, w szczególności w ramach działań wspieranych z funduszy UE; podkreśla, że pogłębianie europejskiej przestrzeni badawczej powinno obejmować jako długoterminowe działanie priorytetowe stopniową rezygnację z wykorzystywania zwierząt, w szczególności w ramach realizacji celu strategicznego nr 1 (nadawanie priorytetu inwestycjom i reformom) i 3 (wdrażanie wyników badań naukowych i innowacji w gospodarce);
9. wzywa Komisję, aby współpracowała z państwami członkowskimi nad uwzględnieniem szeregu działań służących kształceniu, szkoleniu i przekwalifikowaniu naukowców, techników i ekspertów ds. oceny bezpieczeństwa w zakresie stosowania zaawansowanych modeli niewymagających wykorzystania zwierząt, a także nad podnoszeniem świadomości na temat zatwierdzonych modeli niewymagających wykorzystywania zwierząt wśród osób zaangażowanych w ocenę wniosków

dotyczących projektów i przyznawanie finansowania;

10. podkreśla, że plan działania musi być spójny z ambicją Komisji dotyczącą zerowego poziomu emisji na rzecz nietoksycznego środowiska, w tym powietrza, wody i gleby, a także ochrony zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i skutkami związanymi ze środowiskiem;
11. wzywa Komisję, by promowała metody niewymagające wykorzystania zwierząt na forach międzynarodowych oraz zachęcała do opracowywania i wdrażania na całym świecie metod niewymagających wykorzystania zwierząt;
12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania rezolucji Radzie i Komisji.